

# **CAIETE DE DREPT PENAL**

## **Criminal Law Writings**

Publicație trimestrială

Nr. 2/2025



## Cuprins

Abrevieri .....	7
-----------------	---

## I. DOCTRINĂ

Sergiu Bogdan, Mihai Ștefan Ghica, Răspunderea penală a judecătorilor pentru abuz în serviciu .....	9
Ioan-Andrei Stoian, Agresiunile comise de militari și asupra militarilor în timpul sau în legătură cu atribuțiile de serviciu .....	39

## II. CONFERINȚA NAȚIONALĂ A DOCTORANZILOR ÎN DREPT PENAL ȘI PROCEDURĂ PENALĂ (I)

Oana Lavinia Dumitrescu Lup, Prescripția răspunderii penale în perspectiva instanțelor române. Analiza practicii instanțelor de judecată naționale până la 12 aprilie 2025 .....	48
Claudia-Cristina Povăliceanu, Transportul intern și internațional de droguri prin intermediul serviciilor poștale .....	78

## III. JURISPRUDENȚĂ

Mihail Udroi, Radu Slăvoiu, Excepția bunei-credințe ( <i>good faith exception</i> ) – ipoteză de acoperire a efectelor nulității absolute. Notă la încheierea nr. 95 din 12 februarie 2025 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție.....	113
Ioana Curt, Anca Negru, Lipsa proporționalității: posibilitatea reținerii legitimei apărări în cazul celui care a intervenit în sprijinul atacatorului inițial.....	137

## Răspunderea penală a judecătorilor pentru abuz în serviciu

DOI: 10.24193/CDP.2025.2.1

*Prof. univ. dr. Sergiu BOGDAN\**

*Facultatea de Drept*

*Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca*

*Mihai Ștefan GHICA\*\**

*doctorand, Facultatea de Drept*

*Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca*

*judecător, Curtea de Apel Cluj*

---

### Criminal liability of judges for abuse of office

#### □ ABSTRACT

*The criminal liability of judges for abuse of office is undoubtedly one of the sensitive issues in any legal system. In Romania, the matter raises particular concerns, given that the offense of abuse of office is formulated in a concise manner, lacking specific details, thereby placing the burden on the legal doctrine and case law to interpret the legal provision in a manner as predictable as possible in order to ensure compliance with the principle of legality.*

*This article seeks to examine how the principles of judicial independence, the pursuit of truth, and the legality of criminal proceedings serve to narrow the scope of the offense under analysis within this legal context.*

*A particular challenge lies in identifying an appropriate criterion for objectively understanding and defining the unlawfulness of a judge's conduct, viewed through the lens of its potential contradiction with the law. Another defining element of the analysis concerns the clarification of the subjective component – namely, the existence of bad faith.*

---

\* sergiu.bogdan@law.ubbcluj.ro.

\*\* mihaighica@yahoo.com.

*Last but not least, the article also examines the relationship between the criminal liability of magistrates (especially judges) for the offense of abuse of office and their disciplinary liability for performing their duties in bad faith. Within this framework, the issue of res judicata is also addressed.*

□ **Keywords:** *criminal liability of judges, judicial independence, abuse of office, contradiction with legal provision, statutory duties, act, injustice, bad faith, denial of justice, judicial control, the relationship between criminal and disciplinary liability.*

## I. Valoarea socială protejată în cazul infracțiunii de abuz în serviciu comise de către judecător raportat la soluțiile pronunțate de aceștia

Tema angajării răspunderii penale a unui judecător pentru soluțiile pronunțate este una deosebit de sensibilă. Abordările extreme sunt de evitat. Le vom numi extreme, deoarece ar presupune fie că niciodată un judecător nu ar putea să răspundă penal pentru abuz în serviciu raportat la soluțiile pronunțate, deoarece soluția sa reprezintă justiția însăși, astfel că s-ar pune în discuție caracterul de „putere” acordat instanțelor față de dispozițiile constituționale, fie că, în cazul tuturor hotărârilor eronate, judecătorul ar trebui sancționat ca orice angajat din domeniul public sau privat care ia o decizie greșită, indiferent dacă greșeala este intenționată (abuz în serviciu) sau culpabilă (neglijență în serviciu).

Această ultimă abordare extremă ar părea susținută de faptul că, atunci când o persoană este nemulțumită de soluția pronunțată de un judecător (în materia penală sau civilă, în sens larg), cel nemulțumit ar putea formula (și uneori chiar o și face) plângere penală pentru abuz în serviciu, considerând judecătorul un funcționar public care prin decizia dată în cauză „a încălcat legea”, fiind pasibil de răspundere penală.

Pentru a putea lămuri cadrul general al răspunderii în raport cu rațiunea incriminării faptei unui judecător de a da o soluție într-o cauză, credem că ar trebui stabilită natura juridică a acestei infracțiuni.

Principial natura juridică a infracțiunii de abuz în serviciu poate fi văzută din trei perspective: fie de infracțiune de corupție, în sensul art. 19 din Convenția de la New York privind corupția, fie de abuz de putere/abuz de autoritate, care presupune o formă de exercitare abuzivă a puterii conferite de lege (în același sens în care represiunea nedreaptă sau purtarea abuzivă este incriminată), fie, dintr-o perspectivă mai largă, strict ca infracțiune de serviciu – o încălcare a atribuțiilor de serviciu în sens larg, judecătorul nefiind altceva decât un „angajat la stat” care are atribuții specifice în domeniul justiției.

În cele ce urmează vom încerca să subliniem reperele esențiale care pot permite unui organ judiciar să decidă că o soluție greșită dispusă sau pronunțată de un judecător merită o sancțiune penală (condamnare pentru abuz în serviciu), o răspundere disciplinară sau greșeala posibilă este un lucru „fresc”, aceasta fiind rațiunea pentru care, ca regulă, există căi de atac împotriva hotărârilor unui

judecător, iar în acest mod se evită systemic posibilitatea de a se pronunța o soluție greșită, fără alte consecințe penale sau civile pentru judecătorul care a dat o soluție greșită.

## II. Principii care ghidează exercitarea funcției de judecător

### 1. Abuzul în serviciu la confluența a trei principii ce guvernează activitatea unui judecător: independența, aflarea adevărului și legalitatea procesului penal

Particularitatea abuzului în serviciu în cazul judecătorilor se poate observa la nivelul tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii<sup>1</sup>.

Pentru analiza acestei teme trebuie observat că elementul de specificitate este adus de competențele organelor judiciare care gravitează în jurul principiului aflării adevărului și al legalității procesului penal. În acest aparent „conflict necesar”, în care aflarea adevărului este constrânsă de legalitate, se ridică problema pe care înțelegem să o supunem atenției.

În mod evident, acest studiu are în vedere doar o componentă a cadrului mai larg privind infracțiuni comise de funcționarii publici cu atribuții în domeniul judiciar în exercițiul funcției lor.

Prezentul studiu nu privește ipotezele în care magistratul exercită atribuții administrative care nu au legătură directă cu modul de soluționare a cauzelor repartizate, întrucât într-un asemenea caz nu există elemente de particularitate în raport cu răspunderea penală a altor funcționari publici.

Noțiunea de „act”, utilizată de legiuitor în conținutul legal al infracțiunii, nu este circumscrisă vreunei condiții în afara neconformității cu legea, ceea ce înseamnă că actele (juridice sau operațiuni materiale) care emană de la organele judiciare pot să contureze o conduită care să fie calificată drept abuz în serviciu. De altfel, o atare exceptare în cazul magistraților ar fi lipsită de temei juridic.

Cerința esențială determinată de sintagma „prevăzut de o lege”, atașată elementului material, pare să se refere la noțiunea de „act”, însă, în realitate, are în vedere atribuțiile de serviciu ale funcționarului.

În reglementarea germană, textul art. 339 C. pen.<sup>2</sup> prevede, în cadrul unei secțiuni referitoare la infracțiuni comise în exercitarea funcției publice, conduita judecătorilor, a altor funcționari publici sau arbitri care, în cursul soluționării (stabilirea faptelor) sau hotărârii unei chestiuni de drept (interpretarea și aplicarea legii), încalcă legea în folosul sau în detrimentul unei părți.

<sup>1</sup> C. Ghigheci, *Abuz în serviciu comis de judecători*, în Revista Universul Juridic nr. 9/2019, p. 6-7.

<sup>2</sup> Art. 339 din Codul penal al Republicii Federale Germania (*Compromiterea actului de justiție*): *Judecătorii, alți funcționari publici sau arbitrii care, în cursul desfășurării sau soluționării unei cauze judiciare, încalcă legea în beneficiul sau în detrimentul unei părți se pedepsește cu închisoarea de la 1 an la 5 ani [§ 339 Rechtsbeugung – Ein Richter, ein anderer Amtsträger oder ein Schiedsrichter, welcher sich bei der Leitung oder Entscheidung einer Rechtssache zugunsten oder zum Nachteil einer Partei einer Beugung des Rechts schuldig macht, wird mit Freiheitsstrafe von einem Jahr bis zu fünf Jahren bestraft].*

Deși dreptul penal german nu cunoaște o formă generică de abuz în serviciu, acesta este un exemplu de abuz de putere (din punct de vedere conceptual) aplicabil, printre alții, și judecătorilor, cu accent pe componenta subiectivă, întrucât încălcarea legii trebuie realizată în folosul sau în detrimentul uneia dintre părți.

Se poate observa că răspunderea penală în sistemul german, printr-o conduită echivalentă a unui judecător, are semnificația de abuz de putere. Ea nu reprezintă doar o încălcare a atribuțiilor de serviciu, ci presupune o deturnare a puterii conferite de lege judecătorului care se comportă abuziv pentru „că poate” să exercite aceste atribute inclusiv în folos propriu sau în mod nedrept.

Vechile Coduri penale ale României incriminau *denegarea de dreptate* (art. 152 C. pen. 1864<sup>3</sup>) sau, după caz, *refuzul de serviciu datorat legalmente* (art. 243 C. pen. 1936<sup>4</sup>), aceste conduite reprezentând forme particulare de abuz de putere prin omisiune și se aplicau inclusiv judecătorului. Aceste reglementări nu și-au mai găsit în timp un loc distinct în textele Codului penal, fiind „absorbite” de norma generală a abuzului în serviciu.

Abrogarea textelor nu a avut semnificația unor dezincriminări, întrucât faptele determinate care se încadrau în vechile texte au continuat să fie incriminate de normele referitoare la diferitele forme de abuz în serviciu din Codul penal din 1968 și, ulterior, din Codul penal din 2009.

Referitor la jurisprudența dezvoltată sub auspiciile dispozițiilor relative la abuzul în serviciu din Codul penal de la 1968, doctrina a susținut că specificul abuzului în serviciu în această materie și-ar fi avut fundamentul în două elemente particularizante: în primul rând, în astfel de cazuri, instanța nu este investită cu exercitarea controlului judiciar referitor la legalitatea și temeinicia soluțiilor<sup>5</sup>; în al doilea rând, natura abaterilor de serviciu care pot duce la reținerea infracțiunilor de abuz și neglijență în serviciu este limitată.

S-a arătat, în acest sens, că, în lipsa unor elemente formale care să excedeze activității de rezolvare „*logico-juridică a raporturilor litigioase deduse judecării, nu se poate analiza critic modul în care s-a pronunțat hotărârea judecătorească, dacă temeiurile de fapt sau de drept sunt reale și corect invocate sau dacă, în esență, hotărârea este legală sau nu*”<sup>6</sup>.

---

<sup>3</sup> Art. 152 C. pen. 1864: *Orice judecător sau autoritate judecătorească, orice administrator sau autoritate administrativă care, sub pretext de tăcere sau de nedeslușire a legii, va denega dreptatea ce este dator părților ce-i vor fi cerut-o, și care va fi străruit în denegarea sa, chiar în urma de prevestirile sau ordinele ce va fi primit de la superiorii săi competenți, se va putea urmări și pedepsi cu amendă de la 100 până la 1000 lei, și se va declara necapabil de a ocupa funcțiuni publice de la un an până la trei ani.*

<sup>4</sup> Art. 243 C. pen. 1936: *Funcționarul public care, pe nedrept, refuză, omite sau întârzie îndeplinirea unui act, la care este obligat în virtutea funcțiunii sau serviciului său, comite delictul de refuz de serviciu datorit legalmente și se pedepsește cu închisoare corecțională de la 6 luni la un an și amendă de la 2.000 la 5.000 lei.*

<sup>5</sup> ICCJ, secția penală, decizia nr. 1250/2013; ICCJ, secția penală, decizia nr. 149/2011, în G.C. Ioan, *Raportul de cauzalitate în cazul infracțiunilor de abuz și neglijență în serviciu (II). Aplicații practice ale teoriei imputării obiective a rezultatului*, în Penalmente Relevant nr. 1/2020, p. 92.

<sup>6</sup> C. Ap. Constanța, secția penală, sentința nr. 3/2008; C. Ap. Timișoara, secția penală, sentința nr. 229/2016; C. Ap. Craiova, secția penală, sentința nr. 29/2014, în *ibidem*.

Într-o altă perspectivă, s-a arătat că procurorii și judecătorii nu ar putea fi trași la răspundere penală pentru interpretările date legii în cauzele pe care le soluționează, chiar dacă acestea ar fi greșite, pentru acest lucru existând căile de atac prevăzute de lege. În dezvoltarea acestui raționament, răspunderea lor juridică ar putea fi atrasă numai dacă s-ar dovedi că au lucrat cu rea-credință ori cu o culpă grosieră, ceea ce nu ar fi cazul atunci când aceștia aplică și interpretează dispozițiile legale potrivit convingerilor proprii. Răspunderea penală a magistraților poate fi angajată doar dacă aceștia încalcă legea, cu rea-credință, cu intenția vădită de a prejudicia vreuna dintre părți. Acest lucru nu se poate reține dacă procurorul respectă dispozițiile legale, inclusiv în ceea ce privește situația de fapt reținută, iar petiționarul nu este de acord cu aceasta. Desființarea hotărârii de condamnare într-o cale de atac cu trimiterea cauzei spre rejudecare pentru lipsa rolului activ al instanței, constând în neadministrarea tuturor probelor solicitate în apărare, nu echivalează cu întocmirea de către procuror a unui rechizitoriu cu rea-credință<sup>7</sup>.

Emiterea sau pronunțarea unei soluții, în detrimentul uneia dintre părți, nu ar echivala cu o îndeplinire defectuoasă a îndatoririlor de serviciu<sup>8</sup>.

Această orientare a jurisprudenței s-a păstrat în continuare, existând însă cauze mai recente care au ridicat noi probleme și au impus identificarea unor criterii suplimentare pentru stabilirea conduitei abuzive a organului judiciar și a relei sale credințe.

*De lege lata*, coordonata principală a răspunderii judecătorilor pentru abuz în serviciu este dată de principiul independenței judecătorilor<sup>9</sup>.

Potrivit art. 124 alin. (3) din Constituția României, coroborat cu art. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor<sup>10</sup>, judecătorii sunt independenți și se supun numai legii, soluționând cauzele în baza legii, cu respectarea drepturilor procesuale ale părților, fără influențe sau intervenții directe sau indirecte din partea oricărei persoane sau autorități.

În conformitate cu art. 18 alin. (2) din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară<sup>11</sup>, „hotărârile judecătorești pot fi desființate sau modificate numai în căile de atac prevăzute de lege și exercitate conform dispozițiilor legale”.

Prin Avizul nr. 3/2002 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (pct. 75) s-a trasat recomandarea ca răspunderea penală să nu fie atrasă pentru greșeli neintenționate în exercițiul funcțiunii comise de judecători. Această recomandare poate fi avută în vedere la reconfigurarea neglijenței în serviciu și prezintă relevanță în sensul că pentru neconformități intenționate judecătorul ar putea să răspundă.

În plus, răspunderea penală a judecătorilor nu ar putea fi atrasă de modalitatea în care interpretează legea<sup>12</sup>, apreciază faptele sau interpretează probele

<sup>7</sup> ICCJ, secția penală, decizia nr. 1925 din 24 martie 2006, în Pandectele Române nr. 5/2007, p. 108-113.

<sup>8</sup> ICCJ, secția penală, decizia nr. 1250/2013, *precit.*

<sup>9</sup> În același sens, CCR, decizia nr. 54/2018, publicată în M. Of. nr. 683 din 6 august 2018, par. 23.

<sup>10</sup> Publicată în M. Of. nr. 1102 din 16 noiembrie 2022.

<sup>11</sup> Publicată în M. Of. nr. 1104 din 16 noiembrie 2022.

<sup>12</sup> În același sens, ICCJ, secția penală, decizia nr. 731 din 2 septembrie 2014, *www.scj.ro*.

într-un caz dat (cu bună-credință). Totuși, acest tip de răspundere poate fi antrenat, conform recomandării amintite, în caz de rea-credință sau gravă neglijență.

Avizul nr. 18/2015 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (pct. 37) evidențiază că remediul împotriva erorilor judiciare care nu sunt comise cu rea-credință este reprezentat de exercitarea căilor legale de atac. Interpretarea legii, aprecierea probelor și stabilirea faptelor în soluționarea unui litigiu nu trebuie să dea naștere la răspundere penală, cu excepția cazurilor de rea-credință, de omisiune intenționată sau de neglijență gravă.

În același sens este și Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului Miniștrilor către statele membre cu privire la judecători: *independența, eficiența și responsabilitățile*, adoptată de Comitetul Miniștrilor la data de 17 noiembrie 2010, la cea de-a 1098-a întâlnire a delegaților miniștrilor (par. 66). „*Interpretarea legii, aprecierea faptelor sau evaluarea probelor, pe care judecătorii le efectuează în judecarea cauzelor, nu trebuie să dea naștere la răspunderea penală a acestora decât în cazurile de rea-credință*” (par. 68).

În mod similar, Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept, prin Raportul CDL-AD(2010)004 privind independența sistemului judiciar – Partea I: *Independența judecătorilor* (Studiul nr. 494/2008), a reliefat că judecătorii trebuie să beneficieze de imunitate funcțională pentru actele îndeplinite în exercitarea funcției lor, cu excepția cazului în care săvârșesc infracțiuni intenționate.

Totodată, în ceea ce privește procurorii, în cadrul Părții a II-a a aceluiași Raport: *Organele de urmărire penală* (par. 61), Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept a recomandat ca procurorii să nu beneficieze de „*o imunitate generală, care ar putea duce chiar la corupție, ci de o imunitate funcțională pentru acțiunile desfășurate cu bună-credință, în conformitate cu îndatoririle lor*”.

O idee similară transpare din *Amicus curiae* pentru Curtea Constituțională a Moldovei privind imunitatea judecătorilor, adoptat în cea de-a 94-a sesiune plenară, desfășurată la Veneția la 8 și 9 martie 2013 [Raportul CDL-AD(2013)008], Comisia de la Veneția, par. 16.

În cuprinsul *Amicus curiae* pentru Curtea Constituțională a Moldovei privind răspunderea penală a judecătorilor, adoptat în a 110-a sesiune plenară, desfășurată la Veneția la 10 și 11 martie 2017 [Raportul CDL-AD(2017)002], în cadrul par. 33, Comisia de la Veneția a reliefat faptul că judecătorul nu trebuie să se limiteze la aplicarea mecanică a jurisprudenței, întrucât esența funcției sale este de a interpreta dispozițiile legale cu deplină independență, inclusiv în conflict cu „*practica judiciară națională unitară*”. Răspunderea sa disciplinară va putea fi atrasă doar dacă a acționat cu rea-credință, cu intenția de a aduce beneficii sau prejudicii unei părți sau ca urmare a unei neglijențe grave. „*Doar o rezistență încăpățânată față de practica consacrată, care duce la răsturnarea repetată a cazurilor în care există o jurisprudență consecventă și clară, ar trebui să conducă la sancțiuni disciplinare*”.

Par. 45-46 din acest document reflectă faptul că desființarea hotărârii judecătorești într-o cale de atac nu poate constitui *per se* un element suficient pentru a atrage răspunderea disciplinară a judecătorului. Vinovăția trebuie restrânsă la nivel de intenție deliberată sau neglijență gravă. În ceea ce privește

răspunderea penală a judecătorilor, aceasta ar trebui să poată fi angajată numai atunci când ei pronunță „*în mod deliberat*” o soluție contrară legii (nu și cu intenție indirectă sau din culpă).

## 2. Responsabilitatea organului judiciar în realizarea actului de justiție – reversul independenței și al libertății de apreciere

Atribuțiile judecătorului implică, potrivit Curții Constituționale, stabilirea normei aplicabile, interpretarea conținutului acesteia și adaptarea la faptele stabilite, deoarece legiuitorul nu poate prevedea toate aspectele și „*lasă judecătorului, investit cu puterea de a spune dreptul, o parte din inițiativă*”<sup>13</sup>.

Tot Curtea arată că „*interpretarea legilor este o operațiune rațională, utilizată de orice subiect de drept, în vederea aplicării și respectării legii, având ca scop clarificarea înțelesului unei norme juridice sau a câmpului său de aplicare*”<sup>14</sup>.

Instanța noastră de contencios constituțional<sup>15</sup> a reliefat că pronunțarea unei hotărâri judecătorești nu poate fi exclusă *ab initio* de la incidența răspunderii penale a judecătorului.

Altfel spus, pronunțarea unei hotărâri judecătorești, cu rea-credință, se poate concretiza în comiterea unei infracțiuni, inclusiv de abuz în serviciu, chiar dacă un „*asemenea act*” presupune aprecierea probelor, reținerea stării de fapt, respectiv interpretarea și aplicarea legii la cazul concret dedus judecății. Totuși, simpla contrarietate cu legea a unei hotărâri pronunțate de judecător nu poate da naștere la răspunderea sa penală. Pe de altă parte, pronunțarea unei hotărâri judecătorești cu rea-credință presupune deturnarea intenționată a actului de justiție de la finalitatea sa.

De altfel, niciun act jurisdicțional<sup>16</sup> (incluzând hotărârile judecătorești), în condițiile în care este dispus contrar legii, cu rea-credință, nu exclude *de plano* răspunderea pentru săvârșirea unui abuz în serviciu.

Totuși, judecătorul nu este obligat, în principiu, să urmeze întocmai o anumită practică judiciară, existând posibilitatea să depună eforturi în sensul schimbării unei orientări jurisprudențiale, desigur, cu bună-credință (ceea ce presupune ca judecătorul să prezinte argumentele pentru modificarea practicii anterioare). Acest aspect decurge din esența funcției sale care are ca premisă interpretarea independentă a legii, dar cu responsabilitate pe măsura libertății de care dispune.

Mai mult, în materia aprecierii probelor, funcționează principiul liberei aprecieri, în urma evaluării tuturor probelor administrate în cauză – art. 103

<sup>13</sup> CCR, decizia nr. 838/2009, publicată în M. Of. nr. 461 din 3 iulie 2009.

<sup>14</sup> CCR, decizia nr. 275/2014, publicată în M. Of. nr. 531 din 17 iulie 2014, par. 16.

<sup>15</sup> CCR, decizia nr. 54/2018, *precit.*, par. 25.

<sup>16</sup> C.G. Rarinescu, *Contenciosul administrativ român*, ed. a II-a, Ed. Universala Alcalay & Co., București, 1936, p. 22: Actul jurisdicțional trebuie privit în două perspective: din punct de vedere material, este actul prin care se rezolvă, cu forță de adevăr legal, un conflict juridic ori se constată cu aceeași forță o anumită stare de drept sau de fapt; din punct de vedere organic și formal, este actul elaborat cu respectarea unei proceduri de către autoritățile judecătorești.

alin. (1) C. pr. pen. Aprecierea probelor nu trebuie să aibă totuși caracter pur discreționar.

Dacă aprecierea probatoriului, stabilirea faptelor, respectiv interpretarea și aplicarea legii într-o anumită cauză indică reaua-credință a organului judiciar, manifestată de obicei prin scopul de a obține un beneficiu sau de a vătăma o persoană, o asemenea conduită ar putea „scăpa” imunității funcționale de care beneficiază organul judiciar.

În ipoteza în care judecătorul sau procurorul refuză constant și cu obstinație să aplice o anumită jurisprudență unitară în interpretarea legii, în pofida soluțiilor definitive de desființare recurentă a hotărârilor/actelor emise anterior, în principiu, acesta va răspunde disciplinar, iar nu penal (în măsura în care nu se reliefează reaua sa credință – „*acea atitudine a unei persoane care săvârșește un fapt sau un act contrar legii sau celorlalte norme de conviețuire socială, pe deplin conștientă de caracterul ilicit al conduitei sale*”<sup>17</sup>).

În ceea ce privește interpretarea legii, în materie penală, organul judiciar, în special judecătorul, este supus unei constrângeri suplimentare, care își găsește explicația în principiul legalității incriminării.

Dacă, în alte materii, a interpreta înseamnă a crea norme, în materie penală această consecință a interpretării este deosebit de limitată. Astfel, analogia este respinsă de dreptul penal, însă acest aspect nu necesită aderarea exclusivă la metoda literală de interpretare<sup>18</sup>.

Deși judecătorul nu trebuie să se abată de la un text de incriminare care este clar, în celelalte situații, când interpretează textul, trebuie să scoată în evidență întregul sens al normei, fără a-l restrânge sau extinde, adaptându-l, când este cazul, la evoluția societății (metoda teleologică)<sup>19</sup>. Interpretarea normei penale va putea depăși aparentele bariere literale doar în măsura în care este respectată semnificația normei, finalitatea acesteia.

În definirea bunei-credințe a magistraților, Curtea Constituțională a reușit să identifice un reper esențial, relevant pentru a distinge între o conduită abuzivă și una în armonie cu regulile de drept.

Astfel, conform Curții, „*convingerea magistratului reprezintă acea stare a unei persoane răspunzătoare de aplicarea legii, bazată pe buna-credință, care este împăcată cu propria conștiință morală care a îndrumat-o în aflarea adevărului prin utilizarea tuturor mijloacelor legale, respectiv a probelor. Convingerea ce stă la baza hotărârilor pe care un judecător le pronunță are drept fundament o conștiință juridică ce se formează numai după epuizarea duelului judiciar. Pentru a ajunge însă la o anumită convingere, judecătorul va face o analiză logică, științifică și riguroasă a faptelor relevate, cu respectarea principiilor legale referitoare la loialitatea administrării probelor și a aprecierii lor ca un tot unitar*”<sup>20</sup>.

<sup>17</sup> CCR, decizia nr. 439/2016, publicată în M. Of. nr. 877 din 2 noiembrie 2016, par. 18.

<sup>18</sup> A. Giudicelli, *Le principe de la légalité en droit pénal français. Aspects légistiques et jurisprudentiels*, în *Revue de science criminelle et de droit pénal comparé* nr. 3/2007, p. 515.

<sup>19</sup> *Ibidem*.

<sup>20</sup> CCR, decizia nr. 778/2015, publicată în M. Of. nr. 111 din 12 februarie 2016, par. 31 și 32.